

02
2012

letnik III

brezplačnik Pokrajinskega muzeja Celje
in Muzeja novejšje zgodovine Celje
ISSN 1855-8631

CELJSKE MUZEJSKE NOVICE

Foto: MuZC

Meščanstvo: Srce in možgani naše kulture

V Veliki kavarni na mariborskem Glavnem trgu je na ogled razstava, ki govori o meščanstvu kot tistem sloju, ki je pred drugo svetovno vojno najpomembneje prispevalo h gospodarskemu in družbenemu razvoju. [>> 3, 4](#)

Foto: Nataša Zmaber

Tatjana Badovinac

Gorenjka, dobra tri desetletja na »začasnem« delu v Celju, se je z mestom ob Savinji dodobra sprijateljila. Kot kustosinja za kulturno zgodovino je odstrla mnoge tančice in mestu pustila globok pečat. [>> 5](#)

Foto: Tomaz Latko

Sv. Lucija

S sv. Lucijo, zavetnico vida, je povezanih vrsta običajev. Bila naj bi nosilka luči in svetlobe. V Pokrajinskem muzeju Celje bomo na njen praznik 13. decembra zaključili razstavo Utrip svetlobe. [>> 4](#)

Etika muzejskega dela

mag. Tanja Roženberger Šega, direktorica Muzeja novejšje zgodovine Celje

Etika je jedro vsake profesionalnosti. Zato je ob krčenju sredstev za kulturo, iskanju dodatnih virov financiranja, spremembah in stiskah, ki jih pred nas postavlja kriza sodobnega sveta in vrednot v njem, pred nove preizkušnje postavljena tudi etika muzejskega dela.

Naši etični standardi se ob nenehnih ovirah, zahtevah, omejitvah, nevarnostih in novodobnih priložnostih soočajo in preskušajo na vseh področjih muzejskega dela. Osnovno je naše delo z zbirkami, strokovno skrbjo zanje, njihovo uporabo, dostopnostjo in komunikativnostjo, njihovim ustreznim varovanjem in splošno varnostjo muzejskega gradiva. Ali imamo še zadostne možnosti, da ustrezno varujemo? Poudarjajo se etična vprašanja ob nekaterih, včasih kontroverznih predlogih in dejanjih, povezanih s prodajo predmetov kulturne dediščine in umetnin, z namenom krpanja lukenj v blagajnah muzejskih in galerijskih institucij. Tudi iskanje dodatnih virov, sodelovanja z različnimi partnerji z drugih področij, oblikovanje vzajemne ponudbe, prodaja programov in iskanje novih prizorišč po meri in okusu sodobnega potrošnika ima določene omejitve in določene etične meje, ki jih ne more premakniti niti kriza. Sodobna etika muzejskega dela izpostavlja tako etičnost odnosov med muzejem in skupnostjo kot odgovornost njenega medsebojnega sodelovanja in prepletanja. Muzeji po celem svetu se povezujejo s skupnostmi in poudarjajo, da hranijo njihovo dediščino in njihove spomine. Muzeji niso sami sebi namen in niso strošek, muzeji obstajajo zaradi ohranjanja spominov, individualnih, kolektivnih, zgodovinskih. Muzeji obstajajo zato, da širijo horizonte, da nam povedo, od kod smo in kam gremo. Etika muzejskega dela, ki se sicer prilagaja novim družbenim situacijam, ima svoje meje, katerim smo zavezani in do katerih smo odgovorni. Zato v tem času za uspešno delo potrebujemo predvsem vaše zaupanje.

Celjski spet doma!

Stane Rozman, direktor Pokrajinskega muzeja Celje

Četrtek, 4. oktobra, je bil za Celje pomemben datum. Na svoj dom v Knežji dvorec so se ponovno vrnili grofje Celjski. Ob njihovi vrnitvi jih je na dvorišču dvorca pričakala množica Celjank in Celjanov z županom mesta na čelu. Grof Herman II., ki sta ga spremljala njegova hči Barbara in sin Friderik, se je prisotnim zahvalil za pomoč pri obnovi dvorca. Le-ta je kljub dolgoletni prevladi Habsburžanov in številnih vojska, ki so bivale v njem, še vedno ohranil blišč, kot ga je imel, ko so bili Celjski na vrhuncu svoje moči. Zbrano občestvo se je pod budnim očesom Hermana II. sprehodilo po grajskih sobanah, si ogledalo njihovo zapuščino in nazdravilo njihovi vrnitvi. Po končanih slovesnostih je Herman II. prepustil skrb za dvorec Pokrajinskemu muzeju Celje in nam naročil, da moramo tudi v bodoče ohranjati njihov zgodovinski spomin. V muzeju smo se vedno trudili, da je bil spomin na Celjske zelo živ. Člani Muzejskega društva so že konec 19. st. začeli z obnovo celjskega Starega gradu. Poskrbeli so, da se je zaustavilo njegovo propadanje, in mu poizkusili vrniti del mogočnosti, ki jo je imel v preteklosti. Od petdesetih let prejšnjega stoletja dalje varujemo lobanje Celjskih. Sprva so bili »naši gostje« v Stari grofiji, danes pa njihovo slavo in spomin na njih predstavljamo na stalni razstavi Grofje Celjski. Na dobrih 500 m² smo na ogled postavili najpomembnejše mejnike iz časa vzpona in propada edine knežje rodbine, ki je imela sedež na slovenskih tleh. V muzeju smo ponosni na opravljeno delo, dokončno oceno pa bodo podali naši obiskovalci. Zato, drage Celjanke in Celjani, izkoristite lep sončen dan za potep po starem mestnem jedru, sprehodite se po Savinjskem nabrežju, nato pa vas naj pot ponese še v Knežji dvorec. Oglejte si razstavišče Celeia – mesto pod mestom, sprehodite se po dvoranah Celjskih in občutili boste utrip zgodovine, na katero smo Celjani lahko upravičeno ponosni.

Muzej novejšje zgodovine Celje
Prešernova ulica 17, Celje
stalna razstava **Živeti v Celju, Otroški muzej Hermanov brlog, Zobozdravstvena zbirka Fotografski atelje Josipa Pelikana**, Razlagova ulica 5, Celje
Odperto: torek–petek od 9.00 do 17.00 ure (Fotografski atelje do 13.00 ure), sobota od 9.00 do 13.00 ure, ob sobotah VSTOP PROST, nedelja in prazniki od 14.00 do 18.00 ure
Zaprto: ob ponedeljkih, 1. januar, velikonočna nedelja, 1. in 2. maj, 1. november, 25. in 31. december

Stari pisker, Prešernova ulica 20, Celje
Klobučarska delavnica, Glavni trg 17, Celje (oboje: ogled po predhodni najavi)

www.muzej-nz-ce.si

Razstavišče Stara grofija, Muzejski trg 1, Celje
Stalni razstavi: **Kulturno in umetnostnozgodovinska razstava** (prilagojena za osebe z motnjami vida), **Lapidarij**
Občasni razstavi: **Alma M. Karlin – poti, Utrip svetlobe**
Razstavišče Knežji dvorec, Trg Celjskih knezov 8, Celje
Stalni razstavi: **Celeia – mesto pod mestom, Grofje Celjski**
Občasni razstavi: **Kelti na Celjskem, Keltskih konj topôt** (razstavi sta na ogled samo za najavljene skupine)
Odperto: november – februar; torek–petek od 10.00 do 16.00, sobota od 9.00 do 13.00
Zaprto ob ponedeljkih, nedeljah in praznikih
www.pokmuz-ce.si

CELJSKE MUZEJSKE NOVICE

november, 2012
ISSN 1855-8631

Izdajatelj: Muzej novejšje zgodovine Celje in Pokrajinski muzej Celje
Odgovorna urednika: mag. Tanja Roženberger Šega in Stane Rozman
Glavna urednica: dr. Marija Počivavšek
Uredniški odbor: dr. Tone Kregar, dr. Marija Počivavšek, Stane Rozman, mag. Tanja Roženberger Šega, Aleš Stopar, Damir Žerič
Oblikovna zasnova: Metka Vehovar Piano, Inspiro d.o.o.
Računalniški prelom: PR design
Lektoriranje: Špela Kregar
Naklada: 14.000
Tisk: Dikplast, Celje
Časopis Celjske muzejske novice je brezplačnik, ki izhaja dvakrat letno in je namenjen seznanjanju najširše javnosti z delom muzejev.

Opereta v muzeju

Razstava **Obrazi operete**, ki je nastala kot rezultat evropskega projekta JUMUM, je z bogatim spremljajočim programom od aprila dalje v Muzej novejšje zgodovine Celje pritegnila 1000 obiskovalcev. Vodeni ogledi razstav, različno spremno gradivo, koncerti operetnih arij in strokovna srečanja ter razgovori z glasbenimi pedagogi so ustvarili prostor za nov razmislek o vlogi operete v sodobni glasbi ter o njeni tradiciji. Ob zapiranju razstave, konec novembra, že iščemo nova prizorišča za njeno nadaljnjo pot.

T. R. Š.

Foto: Opereta v muzeju.

Zven igrač

Nova umetniška interpretacija ene izmed zbirk Muzeja novejšje zgodovine Celje! Zbirka **Otroško življenje** bo v umetniški postavitvi Marka Požlepa in v glasbeni govorici Gašperja Piana na ogled od decembra dalje. Kako odzvanjajo igrače, s čim nas nagovarjajo, kako gradijo otroški svet in kakšen je njihov razvoj? Kakšna je njihova uporabnost, vloga, namembnost in kako vplivajo na kreativnost otrok? Razstava bo odgovarjala na ta vprašanja in zastavljala nova – so sodobne igrače še del otroškega sveta ali zgolj potrošniško blago? T. R. Š.

Foto: Herman Lisjak vabi v muzej.

Štajersko meščanstvo

V Veliki kavarni na Glavnem trgu v Mariboru je na ogled razstava z naslovom **Srce in možgani naše kulture**. Skozi predstavitev petindvajsetih osebnosti in družin, med katerimi jih je devet iz Celja, govori o meščanstvu kot tisti skupini

prebivalstva, ki je v obdobju pred drugo svetovno vojno najpomembneje prispevala h gospodarskemu, družbenemu in kulturnemu razvoju mest in krajev na slovenskem Štajerskem. Nastala je v okviru EPK kot plod sodelovanja MNZC z mariborskim MNO in bo na ogled do konca februarja 2013. T. K.

Foto: MNZC
Celjski odvetnik in politik dr. Ernest Kalan, 1933.

Grofje Celjski doma

V obnovljenem delu Knežjega dvorca je po letih depojskega eksila našla svoj prostor stalna razstava **Grofje Celjski**. Staro-nova razstava Pokrajinskega muzeja Celje, prvič postavljena v letu 1999, je dopolnjena tako z najnovejšimi izsledki o grofih Celjskih s področja zgodovine, arheologije in umetnostne zgodovine kot tudi z novimi eksponati in sodobnimi tehnološkimi rešitvami. Cilj nas vseh, ki smo pripravljali razstavo, je bil približati zgodovino slovite srednjeveške plemiške rodbine iz Celja vsem generacijam. R. F. G.

Foto: Nanaša Zmajer
Razstava v delu.

Lavoslav Schwentner, založnik slovenske moderne

Lavoslava Schwentnerja štejemo kot začetnika slovenskega sodobnega založništva. Izdajal je knjige pomembnih slovenskih avtorjev, posebej pomembne za slovensko književnost pa so izdaje velikanov slovenske moderne. Ker v letošnjem decembru obeležujemo 60-letnico njegove smrti, smo se v Pokrajinskem muzeju Celje v sodelovanju z Zavodom za kulturo, turizem in šport Vransko, Anti-kvartatom Glavan iz Ljubljane ter Občino Vransko odločili, da ga počastimo z odprtjem spominske sobe v njegovi rojstni hiši na Vranskem. Spominsko sobo bomo odprli 15. decembra 2012. K. Z.

Foto: P.M.C.

Foto: Vladimír Šibar
Panjski končnici Lovčev pogreb in Sv. Florijan.

Zbirka Čebelarke zveze Spodnje Savinjske doline

Čebelarstvo v Spodnji Savinjski dolini ima že stare korenine. V prvo organizirano obliko so se povezali čebelarji 21. marca 1909 in ustanovili Čebelarstvo podružnico za Spodnjo Savinjsko dolino. Ta se je v dobrih sto letih razvila v sedanjo Čebelarstvo zvezo Spodnje Savinjske doline. V več kot stoletju neorganiziranega in organiziranega delovanja čebelarjev na tem prostoru se je spreminjala in modernizirala tudi tehnika čebelarjenja. Spreminjali in modernizirali so se tako panji kot tudi orodja in priprave za delo s čebelami. Da bi stare, iz uporabe izločene priprave ohranili v poduk mlajšim rodovom, so čebelarji sklenili postaviti zbirko, ki jo bomo predstavili v prostorih EKO Muzeja hmeljarstva in pivovarstva v Žalcu. V. Š.

Iz albuma družine Krapež

Družina Krapež, kot predstavnica tedanjega srednjega meščanstva, kamor jo uvrščamo predvsem zaradi njenega življenjskega sloga, je ena izmed celjskih družin na mariborski razstavi Srce in možgani naše kulture, s svojo materialno kulturo pa je obogatila zbirke MnZC.

Primorski Slovenec Rafael Krapež se je leta 1930 iz ekonomskih razlogov preselil na Štajersko. Po poroki s Teharčanko Dragico Stojan leta 1934 se je ustalil v Celju, čeprav se je družina zaradi njegove službe pozneje večkrat selila; Rafael Krapež je kot trgovski pomočnik in aranžer delal pri Putanu in Kopušarju v Celju, Savniku v Kranju ter pri Meinel & Herold in Büdefeldtu v Mariboru. Žena Dragica, ki je s končano državno dvorazredno trgovsko šolo v Celju sprva delala kot kontoristka in korespondentka, je po rojstvu sina Petra pustila službo in se posvetila skrbi za družino – malo pred vojno se jima je rodila še hčerka Alenka. Družina – zaradi očetove službe so se pogosto selili – je živela v najemnih stanovanjih, le-ta so izbirali glede na potrebe

Kot trgovski aranžer je imel Rafael Krapež smisel za oblikovanje; doma je vestno urejal družinske albume.

družinskih članov. Veliko jim je pomenilo, da so imeli ob stanovanju zelenjavni vrt, saj je bila Dragica odlična in varčna gospodinja (vse življenje je natančno vodila gospodinjsko računovodstvo). Družina je bila med sabo močno povezana, navzven pa družabna. Priložnosti za druženje je našla v razširjeni družini na Teharjah (s primorsko družino so se lahko le redko obiskovali). Rafael in Dragica sta se rada družila s prijatelji, ukvarjala sta se z glasbo, športom ter z družbo veliko hodila na izlete in v hribe.

MARIJA POČIVAVŠEK

Sveti Krištof Maxa Adolfa Westna

Leta 1912 rojeni Max Adolf Westen je bil predstavnik tretje in obenem zadnje celjske generacije nemške družine Westen, ki je v prvi polovici dvajsetega stoletja veljala za pojem velekapitala, industrijskega razvoja in gospodarskega uspeha.

Kot večina pripadnikov nemške manjšine v Celju se je tudi Max Adolf Westen aktivno povezal z nacizmom, obenem pa je proti koncu vojne sodeloval tudi s

Sv. Krištof.

slovenskim osvobodilnim gibanjem ter maja 1945 pomembno prispeval k mirni predaji oblasti ter dejstvu, da nemška vojska ob svojem umiku skozi Celje ni povzročila večje materialne škode. Kljub temu je bil po vojni obsojen na petnajst let prisilnega dela, a mu je v skrivnostnih okoliščinah iz kočevskega taborišča uspelo pobegniti. Iz Avstrije se je skupaj z družino preselil v Argentino, kjer je leta 1955 umrl. Podjetnost, bogastvo in posledično razkošen bivanjski slog ter način življenja so Westnove uvrščali v sam vrh takratne meščanske družbe, zato smo jih tudi uvrstili med celjske meščanske družine na razstavi Srce in možgani naše kulture v Veliki kavarni na Glavnem trgu v Mariboru. V ta namen smo si prizadevali pridobiti tudi katerega izmed osebnih predmetov Maxa Adolfa Westna, nakar nam je njegov sin poslal emajlirano kovinsko ploščico, natančneje svetinjico, ki je očeta vse do smrti spremljala v avtu in je zanj imela velik simbolni pomen. Motiv na svetinjici je posnetek Tizianove freske iz leta 1524, na kateri je prikazan sv. Krištof, zavetnik popotnikov in zaščitnik proti nenadni smrti, kako prenaša dete Jezusa čez deročo reko. Predmet sicer nima umetniške vrednosti, predstavlja pa dragocen fragment zapuščine enega najkontroverznejših Celjanov 20. stoletja. **TONE KREGAR**

Sv. Lucija

Na dan sv. Lucije bomo v muzeju zaprli razstavo Utrip svetlobe.

Lucija je priljubljena svetnica med Slovenci. Živela je v Sirakuzah v času preganjanja kristjanov. Zaobljubila se je devištvu in želela razdreti zaroko z zaročencem, ki jo je nato sam predal sodniku Paskaziju. Ta jo je ukazal odpeljati v javno hišo in onečastiti. Mučili so jo z vrelim oljem, smolo, ognjem ter na koncu obglavili. Po julijanskem koledarju je bila na praznik sv. Lucije, 13. decembra, najdaljša noč v letu. Ko pa je papež Gregor XIII. uvedel gregorijanski koledar, se je začetek zime preselil na 21. december. Običaji, vezani na praznik, so bili v preteklosti zelo različni. Ponekod na ta dan niso delali, drugje so gospodinje spekle Lucijin kruh, ki ga je bil deležen prvi moški, ki je prišel v hišo. Če je prva prišla ženska, so jo pregnali v veri, da jo spremljajo uroki. V naših krajih se ta dan ni smelo šivati, saj je vsak vbod pomenil iztikanje Lucijinih oči. Ponekod so posejali pšenico v plitvo poso-

Foto: Tomaž Lauko

do, v kateri je vzknila do božiča. Ljudje so spremljali vreme od Lucije do božiča, saj je vsak dan pomenil mesec v letu. Ime povezujejo z besedo »lux«. Lucija naj bi bila nosilka luči. Od tod običaj na Švedskem, kjer se dekleta na praznik sv. Lucije oblečejo v belo, na glavo pa nadenejo zelene venčke, okrašene s prižganimi svečami. To že naznanja božično luč. Tudi družinsko obdarovanje se je vse do 16. stoletja vršilo na Lucijin dan, kasneje pa se je ta običaj preselil na božič. Lucija je po izročilu zavetnica vida, kar naj bi bilo povezano z ugaslo lučjo njenih oči, ki naj bi si jih iztaknila, da bi odgnala zaročenca in ohranila devištvu.

JOŽE RATAJ

Tatjana Badovinac

Odkritja so preplet raziskovanja, znanja in intuicije

Sekira, meč, kopje, helebarda, bojni bat, jatagan ... Težko najdemo žensko, ki bi se tako dobro znašla med najrazličnejšimi vrstami orožja, ki jih je zapisala zgodovina. Posebej hladno orožje je tisto, ki ga je muzejska svetovalka Tatjana Badovinac že pred leti vzela pod drobnogled in požela pozornost z vseh koncev Slovenije. Po 29 letih dela v Pokrajinskem muzeju Celje je njena delovna miza premajhna za vse publikacije, pri katerih je sodelovala, nekateri pa se še spominjajo časov, ko je vodila drugi najstarejši muzej v Sloveniji.

»Nihče ni vprašal, ali bi delala na zbirki orožja. Pri našem delu je pač tako, da opraviš, kar ti dodelijo,« se spominja Badovinčeva. Po spletu okoliščin se je iz Kranja preselila v Celje. Prvotni načrt je bil le za nekaj let, a se je kaj kmalu razvlekel v več kot tri desetletja. Kljub temu njene besede prav nič ne zvenijo po celjsko, še vedno imajo značilen gorenjski pridih. »To se ohrani, če človek redno obiskuje Gorenjsko,« se nasmeji. Na dan našega obiska je minilo točno 21 let, odkar je izpolnila vlogo za ravnateljico Pokrajinskega muzeja, ki ga je vodila v verjetno najbolj vihravih letih. Čas desetdnevne slovenske osamosvojitvene vojne je bil napet tudi v muzeju, razmere so bile izredne, arheološko zbirko so zaprli za javnost, nekatere dragocenosti pa shranili v depo. »Ko smo odpirali razstavo hrvaškega stekla, smo izvedeli, da nas nameravajo priznati Nemčija, Švedska in Islandija – to je bil takrat pomemben dogodek,« razlaga naša sogovornica. Razstava hrvaškega zadarskega muzeja se zaradi vojne ni mogla vrniti domov, zato je zaokrožila med slovenskimi muzeji in tako »preživela«. V času njenega ravnateljstva so v muzeju izdali enega prvih muzejskih vodnikov v Sloveniji in samo v knežjem mestu so se lahko pohvalili s tako reprezentativnim in podrobnim katalogom v slovenščini in nemščini. Leta 1994 je poleg zbirke orožja prevzela zbirko slik in grafik, ki jih hranijo v muzeju, ter odtlej sodelovala pri vseh

Tatjana Badovinac se posavlja od muzejskega dela.

večjih in prepoznavnih projektih. S kolegico Rolando Fugger Germadnik sta leta 1995 pripravili udarno razstavo o meščanstvu, ki jo je oblikoval Novi kolektivizem, nato pa je Badovinčeva nadaljevala s samostojnimi razstavami Habsburžani na portretnih podobah, Orožje in Celjani so jih poznali. Zbirka orožja se je po koncu razstave preselila v depoje in čaka na ugodnejši čas, ko jo bodo spet lahko ponudili javnosti. Mlajše generacije že sprašujejo po njej in brez dvoma bi se z novo postavitvijo vrnila na pota stare slave.

»Muzejsko delo zahteva povezovanje z ostalimi strokovnjaki,« je poudarila Badovinčeva. Pravi, da se ne pride daleč, če vsak obdeluje le svoj vrtiček. »Veliko je terenskega dela in medsebojnega sodelovanja in velika prednost je delati v timu. Enkrat odkriješ en košček, drugič drugega in rezultat je zame vedno preplet raziskovanja, znanja in intuicije. Brez medsebojnih povezav tako s sodelavci v kolektivu kot s sorodnimi institucijami pa ne gre,« poudari. Velikemu entuziazmu, močni volji in strokovnosti lahko pripišemo njeno odkritje freskanta Josefa

Ferdinanda Fromillerja v Rogatcu. Vsa leta je veljalo, da so freske delo neznanega avtorja, Badovinčeva pa ga je uspela razkriti kljub temu, da so edine, ki jih je ta avstrijski avtor ustvaril na Slovenskem.

Z našo sogovornico se lahko človek zaplete v konglomerat zanimivih zgodovinskih spominov, polna je informacij in kljub odhodu v pokoj se ji oči zaiskrijo ob možnosti novih odkritij. Ob prevzemu zbirke so bili številni avtorji likovnih del kot tudi upodobljenci še neznani. Badovinčeva je s študijem literature in z ogledi zbirke v drugih muzejih potrpežljivo zlagala drobce informacij. Slike so dobile avtorja in portretiranci imena in priimke. Pred kratkim je razrešila uganko portretov družine Freitag Goedens, ki jih muzej razstavlja v kulturnozgodovinski zbirki v Stari grofiji. Izvor družine na gradu Gödens v nemški zvezni deželi Spodnja Saška in življenjsko pot upodobljenec je odkrila tudi s pomočjo spleta.

»Prav svetovni splet daje muzealcem nove možnosti,« poudari Badovinčeva, zato tudi Pokrajinski muzej Celje intenzivno sodeluje s spletnim portalom Kamra. **METKA PIRC**

Muzej raziskuje skupaj z mladimi

Foto: MNZC

V Muzeju novejšje zgodovine Celje smo še posebej ponosni na stalno in aktivno sodelovanje z mladimi, bodisi laično bodisi strokovno. Uspešnost slednjega se še posebej odraža v poletnih mesecih, ko v muzeju organiziramo poletno raziskovalno delavnico Urbani fenomeni/muzejske perspektive.

Delavnica je namenjena predvsem študentom, ki lahko na tak način prvič uporabijo svoje strokovno znanje, udeležujejo pa se je tudi dijaki, ki tipajo za svojimi bodočimi poklici, in ostala zainteresirana mladež, ki si želi poletne počitnice preživeti raziskovalno. Letošnje poletje je potekala že šesta delavnica zapored. Za svoj osrednji

raziskovalni objekt si je izbrala sodobno meščanstvo. V sedmih dneh raziskovanja, druženja in predstavljanja rezultatov so mladi udeleženci znova dokazali, kako pomembne so njihove sveže ideje in mladostniška zagnanost pri preučevanju sodobnega načina življenja v Celju. Kontinuirana preučevanja mladih o bivanjski kulturi Celja in Celjanov namreč vedno znova pokažejo na različne problematike, pa tudi rešitve, ki se porajajo ob tem. Raziskave delavnice so vsako leto objavljene v osrednjem etnološkem in antropološkem časopisu Glasnik SED in prinašajo nove vsebine in strokovne vpoglede v raziskave urbanega okolja. Muzej skuša skupaj z mladimi na takšen način opozarjati na refleksije moderne družbe, ki se še posebej odražajo v urbanem okolju. Poleg novih spoznanj za muzej pa mladi prinašajo tudi globalne družbeno-kulturne vpoglede, ki so široko uporabni in lahko bistveno prispevajo k boljši kvaliteti življenja v mestu – še posebej, če ta spoznanja upoštevajo tisti, ki se vsakodnevno ukvarjajo z urbanističnim načrtovanjem in ostalo urbanostjo.

SEBASTJAN WEBER

Z muzejskim avtomobilom v muzej

V Pokrajinskem muzeju Celje želimo z različnimi aktivnostmi pokazati, da muzeji niso ustanove, v katerih se na številnih zbirkah nabira prah. Ena izmed takšnih akcij, s katero želimo povečati zanimanje za muzeje in pokazati, da gre za žive organizacije, je vsakoletna Poletna muzejska noč. Ta je že po tradiciji tretjo soboto v mesecu juniju. Muzeji odpremo vrata tudi v večernem času, obenem pa z različnimi aktivnostmi dopolnimo svojo vsakdanjo dejavnost.

Letos smo ob tej priložnosti že tretjič izvedli akcijo »Z muzejskim avtomobilom v muzej«. Skupaj s partnerji iz Slovenske veteranske avto moto zveze Slovenije in Muzeja motociklov Vransko smo številnim obiskovalcem omogočili vožnjo s starodobnimi avtomobili. Prava paša za oči je bilo gledati starodobnike, ki so se zbrali pred Staro grofijo. Čeprav so bili avto-

Foto: Luka Zirovec

mobili stari 60 in več let, pa so vsi izgledali tako, kot da bi včeraj prišli iz tovarne. Prav vabili so obiskovalce, da se popeljejo z njimi.

V letošnjem letu so se nam prvič pridružili tudi kolesarji s starodobnimi kolesi. Vsi elegantni, s kolesi in z opremo iz časa med obema vojnama, so se postavili na ogled pred grofijo. Kot njihovi avtomobilski kolegi so obiskovalcem omogočili vpogled v zgodovino kolesarstva, za njihove »taxi usluge« pa so se ogreli le nekateri.

STANE ROZMAN

Delam v muzeju: Mojster za vse

Kako drugače označiti človeka, ki v tako veliki hiši, kot je muzej, skrbi tako za muzejske predmete kot za dobro počutje ljudi?

Foto: Robert Zapušek

Robert Zapušek je sicer po svoji osnovni izobrazbi mizar, z zaposlitvijo v Muzeju novejšje zgodovine Celje pa je svoja strokovna znanja namenil zaščiti premične kulturne dediščine. Na delovnem mestu konservatorsko-restavratorskega tehnika se dnevno srečuje s predmeti, ki prihajajo v muzej ali pa se že nahajajo v muzejskih depojih. Vsakega izmed njih je potrebno ustrezno zaščititi ter ohraniti pred propadom, kar je pogosto vse prej kot enostavno. Zlasti kadar gre za občutljiv in povrhu še precej zdelan predmet, ki ga je potrebno čim bolj približati prvotnemu stanju. Za vse naštetu niso dovolj le znanje in izkušnje, temveč predvsem odgovornost in predanost svojemu delu ter instituciji. Slednjega Robiju ne manjka. Tudi kadar mora istočasno podirati eno razstavo, pripravljati prostore za drugo ter prevzemati, prevažati in prelagati predmete za tretjo. Ali pa pri tehničnih rešitvah nastajanja razstav, ko je ravno on tisti, ki poskrbi, da kustosova ali oblikovalčeva ideja zaživi v konkretni obliki in podobi. Obdelava muzejskega gradiva in delo na razstavah sta le del njegovih dnevnik zadolžitvev in obveznosti. Vsako jutro ga namreč čakajo tekoča hišniška opravila in vzdrževalna dela, brez katerih si nemotenega delovanja muzeja ni mogoče predstavljati. Čeprav je obseg dela pogosto prevelik za samo enega človeka, se Robi le redko pritožuje. »Ni problema« in »Bomo zrihtali« sta njegova najpogostejša odgovora, pri čemer sodi Robi med tiste mojstre, ki obljubo tudi drže.

TONE KREGAR

Pokrajinski muzej Celje

Muzejski trg 1
Celje

Trg Celjskih knezov 8,
Celje

Grofje Celjski NOVA PONUDBA
V TRGOVINI POKRAJINSKEGA MUZEJA CELJE

- Koledar 2013 Grofje Celjski (4,00 EUR)
- Lesen meč (7,00 EUR)
- Lesena frača (6,50 EUR)
- Lesen ščit s celjskim grbom (10,00 EUR)
- Medaljon Herman II. Celjski (45,00 EUR)
- Obesek Ulrika II. (10,00 EUR)
- Barbara Celjska (12,00 EUR)
- Celeia Cilli Celje (20,00 EUR)

Muzej novejšje zgodovine Celje

Prešernova ul. 17,
Celje

Ponudba za male in velike v kavarni in slaščičarni Muzeja novejšje zgodovine Celje

kovarna & slaščičarna

museum of recent history celje
mnzrc
muzej novejšje zgodovine celje

Medenjaki
Herman Lisjak

Turška kava
ob sobotah gratis

Vroča čokolada
lonček gratis

Kuhano vino
lonček gratis

Foto: Manja Očko

Foto: Sherpa

Druženje v fotografskem ateljeju Josipa Pelikana ob življenjskem jubileju Božene Pelikan.

Foto: Arhiv PMČ

Zgodbi o Celjskih grofih, ki sta jo predstavila Rolanda Fugger, Ermadnik in Damir Žerič iz Pokrajinskega muzeja Celje, so z zanimanjem prisluhnili v muzeju Velikih knezov Litve v Vilni.

Foto: Nena Muric

Predstavitve knjige dr. Rosvite Pesek v muzejski kavarni.

Foto: Gregor Katič

Obisk srebrnega olimpijca Primoža Kozmusa in 7. uvrščene na Olimpijadi v Londonu Martine Ratej pri direktorju MČ Martinu Rozmanu.

Foto: Gregor Katič

Ogled razstave Grofje Celjski pod budnim očesoma »Barbare Celjske«.

Foto: Sherpa

Operetni večer s solisti SNG Opera in balet Ljubljana v sklopu razstave Obrazi operete.

Foto: Sherpa

Poletna muzejska noč v MnZC.

Z muzejskim kolesom na »štangi« v muzej.

Nagradno vprašanje

V kateri zbirki Muzeja novejšje zgodovine Celje je največ predmetov, povezanih z otroštvom?

Odgovor

Ime in priimek

Naslov

Odgovore pošljite do ponedeljka, 30. novembra 2012, na naslov Muzej novejšje zgodovine Celje, Prešernova ulica 17, 3000 Celje, s pripisom »Nagradno vprašanje«. Tri izmed pravih odgovorov bomo nagradili z darilom iz naše muzejske trgovine in z dvema brezplačnima vstopnicama. Nagrajenci bodo obveščeni po pošti.

Nagrajenci iz prejšnje številke so: **Ana Cesar**, Goriška ul. 8, 3000 Celje, **Marija Kompan**, Malgajeva 2/a, 3000 Celje, in **Srečko Polanec**, Pohorska 2, 3000 Celje. Nagrade lahko prevzamejo v muzejski trgovini Pokrajinskega muzeja Celje.